

ULUBORLU MESLEKİ BİLİMLER DERGİSİ (UMBD)

Uluborlu Journal of Vocational Sciences

<http://dergipark.gov.tr/umbd>

MESLEK YÜKSEKOKULU ÖĞRENCİLERİNİN AKADEMİK UĞRAŞILARI İLE BAŞARILARI ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ

Erhan Ünal ^{1*}, Hasan Çakır ²

^{1*} Afyon Kocatepe Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Bölümü, Afyonkarahisar, Türkiye.

² Gazi Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Bölümü, Ankara, Türkiye.

*Sorumlu Yazar: eunal@aku.edu.tr

(Geliş/Received:07.02.2019; Kabul/Accepted:15.03.2019)

ÖZET: Bu araştırmanın amacı, meslek yüksekokullarında öğrenim gören öğrencilerin derslerinde sergiledikleri akademik uğraşları ile başarıları arasındaki ilişkiyi incelemektir. Araştırmada meslek yüksekokulu öğrencilerinin derslerinde sergiledikleri akademik uğraşları ile başarıları arasındaki ilişki olup olmadığını belirlemek için ilişkisel tarama yöntemi kullanılmıştır. Araştırmaya 2015-2016 bahar döneminde bir devlet üniversitesinin meslek yüksekokulunda öğrenim gören uygun örnekleme yöntemi ile ulaşılan 278 öğrenci katılmıştır. Veri toplama aracı olarak için orijinali Meslek Yüksekokulu Öğrencileri Uğraşı Ölçeği (The Community College Survey of Student Engagement, 2016) olan ölçek ilgili kurum tarafından izin alınarak Türkçeye uyarlanarak kullanılmıştır. Ölçeğin güvenilirliğini belirlemek için hesaplanan Cronbach Alpha İç Tutarlık katsayıları aktif öğrenme alt boyutu için .804, işbirliğine dayalı öğrenme alt boyutu için .718 ve ölçeğin tamamı için .902 olarak bulunmuştur. Ayrıca öğrencilerin başarı notları olarak genel not ortalamaları kullanılmıştır. Toplanan verilerin analizinde betimsel istatistikten ve korelasyon analizinden yararlanılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre, öğrencilerin akademik uğraşları düşük ve alt boyutlarından aktif öğrenme uğraşı düzeyleri düşük, işbirliğine dayalı öğrenme uğraşı düzeyleri orta olarak bulunmuştur. Ayrıca öğrencilerin akademik uğraşları ve alt boyutları aktif öğrenme ve işbirliğine dayalı öğrenme uğraşları ile akademik başarıları arasında düşük düzeyde anlamlı bir ilişki bulunmuştur.

Anahtar Kelimeler: Akademik Uğraşı, Başarı, Meslek Yüksekokulu, Öğrenci.

AN EXAMINATION OF THE RELATIONSHIP BETWEEN ACADEMIC ENGAGEMENT AND ACHIEVEMENT OF COMMUNITY COLLEGE STUDENTS

ABSTRACT: The purpose of this study is to examine the relationship between academic engagement and achievement of students at a community college. In the study, survey method was used to determine whether there was a relationship between academic engagement and achievement of students at a community college. 278 students which were selected with a convenience sampling method at a community college in a state university participated to the study in the spring semester of 2015-2016. The scale, which was named as The Community College Survey of Student Engagement (2016), was adapted into Turkish by taking permission from the relevant institution to collect data. The Cronbach Alpha coefficients calculated to determine the reliability of the scale were found to be .804 for the active learning sub-dimension, .718 for the collaborative learning sub-dimension, and .902 for the whole scale. In addition, general grade averages were used as achievement of the students. Descriptive statistics and correlation analysis were used to analyse the data. According to the results, students had low level of academic engagement. In terms of sub-dimensions, students had low level of active learning engagement and moderate level of collaborative learning engagement. In addition, there was a low level of significant correlation between academic achievement and sub-dimensions of students' active learning and collaborative learning engagement.

Keywords: Academic Engagement, Achievement, Community College, Student.

¹ Bu çalışma 1. Uluslararası Sosyal Bilimler ve Eğitim Araştırmaları Sempozyumu'nda sözlü bildiri olarak sunulmuş ve genişletilmiş halidir.

1. GİRİŞ

Meslek yüksekokullarında öğrenim gören öğrencilerin derslerinde ne tür etkinlikler yaptıkları, derslerine ne kadar zaman ayırdıkları, öğretim elemanlarıyla ilişki düzeyleri gibi hususlar onların öğrenme süreçleri sonunda istenen hedeflere ulaşmalarını etkileyebilmektedir. Meslek yüksekokullarında öğretimsel olarak yaşanan düşük başarı, motivasyon eksikliği, 21. Yy beceri eksikliği, mesleki bilgi ve beceri eksikliği [1]-[5] gibi sorunlar göze çarpmaktadır. Bu sorunların ortaya çıkmasında öğrencilerin derslerinde sergiledikleri akademik uğraşları olabilir. Bu sorunların sebebinin daha iyi anlaşılması ve ona göre meslek yüksekokullarında öğrenim gören öğrencilerin derslerinde daha fazla uğraşı göstermelerini sağlamak için akademik uğraşı düzeylerinin belirlenmesi ve başarıları ile ilişki olup olmadığının araştırılması önemli olabilir. Çünkü okullarda yapılan iyi eğitimsel uygulamalar, öğrencilerin derslere daha fazla katılmalarını ve problem çözmeye, iletişim kurma, eleştirel düşünme gibi becerilerinin gelişimini sağlayacaktır [6]. Bahsedilen iyi eğitimsel uygulamalar öğrencilerin daha fazla akademik uğraşı sergilemelerini sağlayabilir.

Kuh (2009) akademik uğraşmayı, okulun istediği öğrenme çıktılarını ile ilişkili olan etkinliklerde öğrencilerin harcadığı zaman ve emek olarak tanımlamıştır. Bu tanımda akademik uğraşı, öğrencilerin akademik olarak çeşitli etkinliklerde aktif rol alması ve böylelikle istenen öğrenme çıktılarını kazanması ile ilişkilendirilmiştir. O halde akademik uğraşı, öğrencinin öğrenmesi esnasında gösterdiği her türlü çabadır. Akademik uğraşı iki önemli bileşene sahiptir. Birincisi, öğrencinin başarılı olması ve öğrenme çıktılarını ulaşması için bu çerçevede çalışmalarında, diğer etkinliklerinde ve deneyimlerinde göstermiş olduğu çaba ve zaman miktarıdır. İkinci bileşeni ise öğrencilerin öğrenme etkinliklerine katılmalarını teşvik etme ve bu etkinliklerden yararlanmaları için okulun kaynakları sağlaması, öğrenme fırsatlarını düzenlemesi ile ilgilidir [6]. Bir diğer taraftan derslerde pozitif yönde akademik uğraşı gösteren öğrenciler, akademik uğraşının davranış boyutunda derslere istekli bir şekilde gelir; duyuşsal boyutta derslere ilgi duyar; bilişsel boyutta ise derste istenen gereksinimleri karşılar [7]. Bu çerçevede çalışmanın amacı, meslek yüksekokullarında öğrenim gören öğrencilerin derslerinde sergiledikleri akademik uğraşları ile başarıları arasındaki ilişkiyi incelemektir. Bu amaç çerçevesinde aşağıdaki araştırma sorularına cevap aranmıştır:

1. Meslek yüksekokulu öğrencilerinin derslerinde sergiledikleri akademik uğraşı ve alt boyutları aktif öğrenme ve işbirliğine dayalı öğrenme uğraşı düzeyleri nedir?
2. Meslek yüksekokulu öğrencilerinin derslerinde sergiledikleri akademik uğraşı ve alt boyutları aktif öğrenme ve işbirliğine dayalı öğrenme uğraşı düzeyleri ile başarıları arasında bir ilişki var mıdır?

2. YÖNTEM

Araştırmada meslek yüksekokulu öğrencilerinin derslerinde sergiledikleri akademik uğraşları ile başarıları arasındaki ilişki olup olmadığını belirlemek için ilişki tarama yöntemi kullanılmıştır.

2.1. Katılımcılar

Araştırmaya 2015-2016 bahar döneminde bir devlet üniversitesinin meslek yüksekokulunda öğrenim gören uygun örnekleme yöntemi ile ulaşılan 278 öğrenci katılmıştır.

2.2. Veri Toplama Araçları

Veri toplama aracı olarak için orijinali Meslek Yüksekokulu Öğrencileri Uğraşı Ölçeği [8] olan ölçek ilgili kurum tarafından izin alınarak Türkçeye uyarlanarak kullanılmıştır. Araştırmada ölçeğin 4. bölümü uyarlanmış ve gerekli analizleri yapılmıştır. Uyarlama sonucunda ölçek aktif öğrenme ve işbirliğine dayalı öğrenme olmak üzere iki alt boyutlu olup 13 madde içermektedir. Ölçeğin güvenilirliğini belirlemek için hesaplanan Cronbach Alpha İç Tutarlık katsayıları aktif öğrenme alt boyutu için .804, iş birliğine dayalı öğrenme alt boyutu için .718 ve ölçeğin tamamı için .902 olarak bulunmuştur. Ayrıca öğrencilerin başarı notları olarak genel not ortalamaları kullanılmıştır. Toplanan verilerin analizinde betimsel istatistikten ve korelasyon analizinden yararlanılmıştır.

3. BULGULAR

Öğrencilerin akademik uğraşı puanlarına ilişkin aritmetik ortalama ve standart sapma değerleri Tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1. Akademik uğraşı puanları ve alt boyutlarına ilişkin aritmetik ortalama ve standart sapma değerleri

Akademik Uğraşı ve Alt Boyutlar	Madde Sayısı	$\bar{X}$	sd
Aktif öğrenme	8	3.11	.88
İşbirliğine dayalı öğrenme	5	2.27	.75
Akademik uğraşı	13	2.59	.69

Tablo 1’e göre öğrencilerin akademik uğraşları düşük şeklinde yorumlanabilir. Alt boyutlarda ise aktif öğrenme uğraşlarının orta, işbirliğine dayalı öğrenme uğraşlarının ise düşük olduğu söylenebilir. Öğrencilerin derslerinde sergiledikleri akademik uğraşları ile başarıları arasındaki ilişkiyi belirlemek için Pearson Momentler Çarpımı Korelasyon analizi yapılmış ve sonuçları Tablo 2’de verilmiştir.

Tablo 2. Akademik uğraşı puanları ve alt boyutları ile başarı arasındaki ilişkiye yönelik korelasyon analizi sonuçları

	Aktif öğrenme	İşbirliğine dayalı öğrenme	Akademik uğraşı	Başarı
Aktif öğrenme	1			
İşbirliğine dayalı öğrenme	.476*	1		
Akademik uğraşı	.902*	.809*	1	
Başarı	.138*	.232*	.207*	1

*p<.05

Tablo 2’ye göre, öğrencilerin akademik uğraşı ve alt boyut uğraşı puanları ile başarıları arasında düşük düzeyde ve anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Buna göre öğrencilerin akademik uğraşları arttıkça başarıları da artma eğilimi gösterebilir.

4. SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu araştırmada öğrencilerin derslerinde sergiledikleri akademik uğraşları ve başarıları arasındaki ilişki incelenmiştir. Bu kapsamda ilk olarak öğrencilerin akademik uğraşlarına

ilişkin puanlar incelenmiştir. Araştırmada öğrencilerin akademik uğraşları düşük ve alt boyutlarından aktif öğrenme uğraşı düzeyleri düşük, işbirliğine dayalı öğrenme uğraşı düzeyleri orta olarak bulunmuştur. Dolayısıyla bu sonuç, öğrenciler öğrenme öğretme sürecine etkin bir şekilde katılmadıkları, şeklinde yorumlanabilir. Çünkü akademik uğraşı öğrencinin hem zihinsel hem de fiziksel olarak öğretimsel aktivitelere katılmasıyla ilgilidir [9]. Örneğin öğrenci öğrenme sürecinde sınıf içi etkinliklere katılırsa, arkadaşlarıyla, öğretim elemanlarıyla ve diğer kişilerle iyi ilişkiler geliştirirse, sınıf dışı etkinlikleri yaparsa akademik uğraşı düzeyi artmış olur. Dolayısıyla meslek yüksekokulundaki öğrenciler öğrenme süreçlerinde bahsedilen bu tür öğretimsel etkinlikleri yapmamaları nedeniyle akademik uğraşı düzeyleri düşük çıkmış olabilir. Bir diğer taraftan öğretim elemanları da derslerinde öğrencileri derse etkin bir şekilde katacak yöntemleri uygulayabilirler ve bu durum da öğrencilerin akademik uğraşlarını etkileyebilir.

İkinci olarak öğrencilerin akademik uğraşları ve alt boyutları aktif öğrenme ve işbirliğine dayalı öğrenme uğraşları ile akademik başarıları arasında düşük düzeyde anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Bu sonuç alan yazında öğrencilerin akademik uğraşlarının akademik başarıları ile ilişkili olduğunu gösteren çalışmalarla örtüşmektedir [10]-[13]. Araştırmadan çıkan sonuçlara göre, meslek yüksekokullarındaki öğrenme ortamları, derslerde uygulanan yöntemler, öğretim elemanı öğrenci iletişimi gibi hususların gözden geçirilerek daha iyi eğitimsel uygulamaların yapılması önerilebilir. Bu kapsamda Chickering ve Gamson (1987)'un yükseköğretimde iyi uygulama yapmak için 7 ilke, öğrenci-okul etkileşimi, öğrenciler arası işbirliği, aktif öğrenme, zamanında ve hızlı geri bildirim, görev için harcanan zaman, yüksek beklenti, farklı yetenek ve öğrenme yollarına saygı duyma, dikkate alınabilir. Böylece öğrencilerin öğrenme-öğretme sürecine aktif bir şekilde katılarak başarı düzeylerinin artması sağlanabilir.

KAYNAKLAR

- [1] Adıgüzel, O. (2014). Mesleki ve teknik eğitim: Temel sorunlar ve çözüm önerileri. *Toprak İşveren Sendikası Dergisi*, 102.
- [2] Binici, H., & Arı, N. (2004). Mesleki ve teknik eğitimde arayışlar. *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 24(3), 383-396.
- [3] Türkiye Cumhuriyeti Kalkınma Bakanlığı. (2014). Mesleki eğitimin yeniden yapılandırılması çalışma grubu raporu. <http://www.kalkinma.gov.tr/Lists/zet%20htisas%20Komisyonu%20Raporlar/Attachments/240/Mesleki%20E%C4%9Ftimin%20Yeniden%20Yap%C4%B1land%C4%B1r%C4%B1lmas%C4%B1%20C3%87al%C4%B1C5%9Fma%20Grubu%20Raporu.pdf> adresinden erişilmiştir.
- [4] Şahin, İ., & Fındık, T. (2008). Türkiye’de mesleki ve teknik eğitim: Mevcut durum, sorunlar ve çözüm önerileri. *Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 12(3), 65-86.
- [5] Şencan, H. (2008). *Türkiye’de mesleki ve teknik eğitim sorunlar-öneriler*. İstanbul: Tavashı.
- [6] Laird, T. F. N., Chen, D., & Kuh, G. D. (2008). Classroom practices at institutions with higher-than-expected persistence rates: What student engagement data tell us. *New Directions for Teaching and Learning*, 115, 85-99.
- [7] Trowler, V. (2010). *Student engagement literature review*. The Higher Education Academy: Heslington.
- [8] The Community College Survey of Student Engagement. (2016). The community college student report. http://www.ccsse.org/aboutsurvey/docs/CCSR_2005.pdf adresinden erişilmiştir.
- [9] Astin, A. W. (1984). Student involvement: A developmental theory for higher education. *Journal of College Student Personnel*, 25(4), 297-308.

- [10] Casuso-Holgado, M. J., Cuesta-Vargas, A. I., Moreno-Morales, N., Labajos-Manzanares, M. T., Barón-López, F. J., & Vega-Cuesta, M. (2013). The association between academic engagement and achievement in health sciences students. *BMC medical education*, 13(1), 33.
- [11] Günüç, S. (2014). The relationships between student engagement and their academic achievement. *International Journal on New Trends in Education and Their Implications*, 5(4), 216-231.
- [12] Heng, K. (2014). The relationships between student engagement and the academic achievement of first-year university students in Cambodia. *The Asia-Pacific Education Researcher*, 23(2), 179-189.
- [13] Lee, J. S. (2014). The relationship between student engagement and academic performance: Is it a myth or reality?. *The Journal of Educational Research*, 107(3), 177-185.
- [14] Kuh, G. D. (2009) What student affairs professionals need to know about student engagement. *Journal of College Student Development*, 50, 683–706.